

VZTAH POHLAVÍ A ZÁVISLOSTI NA INTERNETU¹

Závislost na internetu je často zkoumaným fenoménem. Jsou tedy zkoumány i faktory, které k ní vedou. Jedním z těchto faktorů je pohlaví.

Metaanalýza výzkumů o závislosti na internetu (Su, Han, Yu, Wu & Potenza, 2020) zjistila, že ženy a muži se liší v závislosti na internetu. Neliší se tolik v intenzitě svých závislostí ale spíše v tom, jakým způsobem se závislími stanou.

Výzkumníci zkoumali závislost na internetu u žen a mužů. Zjistili, že obsah, který lidé na internetu sledují se liší podle pohlaví. Ale v tom, jak závislí jsou se pohlaví mezi sebou neliší (Chiu, Hong & Chiu, 2013).

Stejně výsledky, tedy že závislost na internetu nezávisí na pohlaví přinesla i studie výzkumníků Khan, Shabbir a Rajput (2017).

V této práci chceme zjistit, jestli stejná nezávislost na pohlaví platí i u české populace. Pro tyto účely jsme použili datovou matici obsahující 448 záznamů. Věk respondentů se pohyboval od 12 do 71 let. V souboru bylo 153 mužů (34 %) a 295 žen (66 %). Data byla sebrána pro účely tvorby škály závislosti na internetu (Kačmarská, Manová, Stavjaník & Trnková, 2021). Tato škála se skládá ze dvou subškál. Jednou z nich je *negativní dopady aktivity na internetu* a druhou je *nutkání být na internetu*.

Zda je signifikantní rozdíl mezi tím, jakých výsledků v této škále dosahují ženy a muži jsem ověřovala pomocí multivariační analýzy rozptylu (MANOVA), konkrétně její variací Hotellingův test.

Hotellingův test se používá, pokud chceme testovat, zda se od sebe dvě skupiny statisticky liší v hodnotách námi měřených závislých proměnných nebo pokud chceme porovnávat námi získaná data s referenční hodnotou (například průměrem normovací skupiny té dané diagnostické metody). Jinak řečeno ho používáme, pokud máme více závislých proměnných a buď jen jeden regresor, který musí mít pouze dvě úrovně anebo nemáme žádný regresor.

Do modelu jsme zařadili následující proměnné.

Závislé proměnné:

- hrubý skór v subškále *negativní dopady aktivity na internetu*
- hrubý skór v subškále *nutkání být na internetu*

Regresor:

- pohlaví, které má v těchto datech dvě úrovně (v datech 0 pro muže, 1 pro ženu)

Hypotézu o odlišnosti dvou skupin (v tomto případě žen a mužů) testujeme tak, že ověříme statistikou významnost Hotellingova T^2 . Lze to udělat i tím, že na datech provedeme klasickou MANOVA. V tom případě pak budeme zkoumat hodnotu a statistickou významnost Wilksovy lambdy (WL). Wilksova lambda je číslo pohybující se od 0 do 1 a určuje nám procento rozptylu, které model není schopný vysvětlit. Můžeme tedy říci, že čím vyšší WL, tím horší je náš model. Výsledky těchto testů jsou v tabulce 1.

¹ Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=57>

Tabulka 1: Hotellingovo T² a Wilksova lambda

	Hodnota	Testová statistika	P hodnota
Hotellingovo T ²	3,288	1,640	0,195
Wilksova lambda	0,993	1,640	0,195

Vidíme, že testová statistika i p hodnota jsou v obou případech podle očekávání stejné. Velmi vysoká p hodnota také říká, že rozdíl mezi skóry muži a žen není statisticky signifikantní, a proto nemůžeme hypotézu o odlišnosti v závislosti na internetu přijmout. Tyto výsledky se shodují se závěry všech prezentovaných výzkumů (Chiu, Hong & Chiu, 2013; Kačmarská, Manová, Stavjaník & Trnková, 2021; Khan, Shabbir & Rajput, 2017; Su, Han, Yu, Wu & Potenza, 2020).

Literatura

Chiu, S. I., Hong, F. Y. & Chiu, S. L. (2013). An analysis on the correlation and gender difference between college students' Internet addiction and mobile phone addiction in Taiwan. *International scholarly research notices*, 2013.

Kačmarská, K., Manová, K., Stavjaník, M. & Trnková, J. (2021) Škála závislosti na internetu. PhDr. Daniel Dostál, Ph.D.. https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/pmlab/zpravy/zprava0239_3.pdf

Khan, M. A., Shabbir, F. & Rajput, T. A. (2017). Effect of gender and physical activity on internet addiction in medical students. *Pakistan journal of medical sciences*, 33(1), 191.

Su, W., Han, X., Yu, H., Wu, Y. & Potenza, M. N. (2020). Do men become addicted to internet gaming and women to social media? A meta-analysis examining gender-related differences in specific internet addiction. *Computers in Human Behavior*, 113, 106480.